

Bali

Ostrov úsměvů a lásky

*95 procent obyvatel
Bali jsou hinduisté.*

*Rýže se suší na
plachtách podél cest.*

Když se na indonéském ostrově Bali narodí miminko, nesmí se půl roku dotknout země. Má se za to, že nově reinkarnovaná křehká lidská duše potřebuje celých šest měsíců k tomu, aby se její božská podstata pořádně zabydlela v lidském těle.

Balijci věří, že v prvním půlroce života je lidská duše zranitelná, a je nutno s ní zacházet jako s tím, čím je – božskou substancí. Jestli se vám tento fakt zdá trochu přitažený za vlasy a trochu se vám při té představě pozdvihuje obočí, nejste zřejmě na cestu na Bali připraveni. Samozřejmě propojení hluboké spirituality s každodenním životem je totiž v téhle zemi pro našince překvapivou realitou. Od samého okamžiku narození je zde člověk podřízen prastarým tradicím a rituálům vycházejícím z hluboké víry v to, co nás přesahuje.

Podmanivý kontrast

Ponecháme-li stranou příliv tisíců turistů, kteří si sem jezdí pro novou naději, pro obnovu schopností lásky, víry, respektu a radosti z prostých věcí a z čirého zážitku života, je Bali vlastně poklidným ostrovem s bujnou vegetací, divokým mořem, dech beroucí scénérií a zvláště pozitivní atmosférou vyzařující z každého, koho tu potkáte. Trochu vás ten kontrast zaskočí: na jedné straně usměvaví a očividně šťastní lidé, na druhé straně do očí bijící jednoduchost, ušmudlanost a chudoba třetího světa, podivně doplňovaná mobilními telefony, satelity a Wi-Fi připojením. Nic zde není okázalé, evropsky uklizené, uspořádané, elegantní. Vše má tak trochu nádech exotiky, se vším, co k ní patří. Tedy i s odpady, všudypřítomným prachem, lepkavostí podnebí a pachem výfukových plynů z tisíců mopedů, skútrů a motocyklů. A přesto, nebo možná právě proto, je člověk okamžitě tak nějak okouzlen. S odstupem času si uvědomíte, že je to těmi úsměvy. Prostě ta všudypřítomná pozitivní energie je jako magnet – nesmírně si nás Evropany podmaňuje, přitahuje nás a s ochotou se jí okamžitě poddáváme.

Anatomie balijského úsměvu

O usměvavých obyvatelích tohoto ostrovního ráje bylo již napsáno mnohé. Když se ale podíváte zblízka, zjistíte, že to s těmi jejich úsměvy je trochu složitější. Úsměv na tváři Balijců se neukazuje jen tak, zbůhdarma. Jejich úsměv není prvoplánový, není to úsměv bláznů usmívajících se pro nic za nic. Viděno optikou našich západních hodnot se navíc zdá, že tu víc než často prostě k úsměvu důvod není – chudoba, život takřka primitivně bazální a každá lidská bytost si zde očividně nese svou vlastní bitvu, své vlastní starosti, obavy, lítosti a své demony... Úsměv na tváři Balijců totiž pramení

Bahnitá podmáčená políčka rýže najdete všude.

z jiného místa, než odkud jej generujeme my: je to společenským nastavením, výchovou a tradicemi určená volba a projev hledání a nalezení vzájemného respektu. Lidé zde nespěchají – vlastně je nevidíte v běhu. Jak vás míjejí ve svém poklidném tempu, podívají se vám do očí. Oční kontakt vás propojí a čas se na nanosekundu zastaví. Jakoby něco uvnitř nás čekalo na nalezení, na pochopení a na vzájemné přijetí. Teprve pak se objeví úsměv... Teprve teď je viditelný na tváři a v očích člověka stojícího před vámi. Je to magický miniokamžik: vidím tě – vidíš mě. Zmnožte jej mnohonásobně, a máte zhlou jinou atmosféru, než na jakou jsme z našich evropských rychlo-velkoměst zvyklí.

Jistota a svoboda

Život na Bali je přísně řízený matrix, jehož síť je utkána z důsledně dodržovaných historických tradic, ze složitě organizovaného společenského a sociálního řádu, kde jedinec je podřízen zájmu celku a je na něm plně závislý. Tato závislost je oslavována, podporována a prohlubována rodinnou výchovou i rodinným uspořádáním, kde je respektována hierarchie a kde se rigidně a s železnou pravidelností dodržují rodinné a náboženské rituály a pěstuje se úcta k předkům. Tento řád zajišťuje Balijcům téměř záviděníhodnou jistotu, která z nich vyzařuje každým coulem, ať už patří do jakékoliv sociální

Láska na ostrově bohů Termín 19. 5. – 2. 6. 2016

Poznejte sami sebe na nevěšdní poznávací cestě po ostrově Bali spojené se zážitkovým seminářem Ivetty Clarke o podstatě, zákonitostech a umění lásky.

Více informací o zážitcích, které vás čekají,
i o semináři na info@m-adventures.eu a iveta@ivetaclarke.com

Ženy na Bali jsou hrdé,
usměvavé a krásné.

skupiny. Pro nás Evropany, kteří povyšujeme fenomén osobní svobody na pomyslný piedestal lidských hodnot, je to zajímavá konfrontace s alternativou, kdy osobní svoboda je plně nahrazena hodnotou jistoty a sounáležitosti s celkem, a to za cenu jisté konformity, omezení osobní volby a podřízení se veřejnému mínění a tomu, co se očekává. My si svoje místo hledáme – v tom je naše svoboda. Balijsi svoje místo mají určené – v tom je jejich jistota. A tu přijímají s radostí a životní energií, kterou jim všichni tak trochu závidíme...

Tři principy

Na Bali jsou děti od malička vedeny k propojování jejich rozvíjejícího se života se třemi základními principy:

1 Respekt k druhým lidem: všimněte si, že zde není řeč o respektu k sobě samému, ten se realizuje jen prostřednictvím sounáležitosti k celku. Respekt k druhým – pokud je uplatňován plošně – znamená vzájemný respekt, a tedy každý jedinec je respektován, a to bez ohledu na příslušnost k sociální skupině (kastě). Forma vzájemného pozdravu s charakteristickou úklonou hlavy, spojením dlaní a s případným poklepáním dlaně na srdce a hrudní kost vás nenechá na pochybách, že tento princip žije v místních lidech automaticky a přirozeně po celá staletí.

2 Respekt k přírodě: zde prosím nejde o ochranu přírody, jak ji známe my. Pravidelné spalování odpadků v plastových pytlích na polích za vesnicí je celkem běžnou záležitostí a kdejakému ochránci přírody by asi občas vstávaly vlasy hrůzou na hlavě. Jde o princip, kdy si je třeba denně uvědomovat a oceňovat moc přírody jako živitelky, jako zdroje síly pro duše narozené do pozemského života.

3 Respekt k tomu, co nás přesahuje: tento princip je pro naše skeptické a mnohdy ateismem oslabené evropské duše tím nejpřekvapivějším. Na Bali je tento princip každodenní součástí bytí. Nejde jen o okázalé a finančně i organizačně náročné rodinné obřady spojené s narozením, životními přechody, svatbou nebo kremací nebo o společné komunitní obřady spojené s uctíváním božstev a cyklů přírody, kdy se všichni muži obléknou do bílých sarongů a bílých svátečních turbanů a ženy v krajkových blůžkách a pasem zvýrazněným barevnými pruhy látky nosí na hlavách do chrámu proutěné koše plné obětního jídla, ovoce a květin. I my občas chodíme do kostela, přinejmenším na Vánoce nebo na Velikonoční svátky. Jde hlavně o ty malé, nenápadné, dennodenní činnosti, které vypovídají o hlubokých kořenech spirituality v životě místních lidí: malý okamžik kontemplace a modlitby před zahájením jídla, několikrát denní roznášení palmových mini košíčků s dílky rýže, masa a ovoce po domě jako obětiny a díkyvzdání bohům a démonům, nebo každodenní společná meditace zaměstnanců hotelového resortu. Když pak vedete zcela pozemský rozhovor s místním léčitelem o jeho rodině, dětech a plánované oslavě narozenin a on se mezitím na vteřinu odmlčí a jen tak mimoděk pozdraví právě procházejícího ducha, ani vás to moc nepřekvapí. Bali zkrátka má přesah, na který jsme u nás už trochu pozapomněli, a podobné zkušenosti nám připomínají, že je to k naší vlastní škodě.

Z Balijské abecedy zážitků

Většina činností se odehrává pod širým nebem, ani chrámy nemají střechy

Balijský kalendář v podstatě znamená, že „dnes je dobrý den na svatbu, pokácení stromu nebo kremaci“. Nesnažte se v něm vyznat, i Balijsci si volají na pomoc s jeho interpretací vzdělaného a sečtělého kněze. A pokud na Bali ztratíte pojem o čase a o datu, Balijský kalendář nekonzultujte. Ocitnete se totiž v hluboké minulosti.

Cibetková káva aneb Kopi. Síla kávového zrna prošlého v zeleném stavu trávicím traktem nenápadně místní lasičky vás asi překvapí, pokud tedy překonáte tuto představu a podezření, jak bylo nakonec toto zrno ještě upraveno. Zvláště když pak na vlastní oči vidíte, jak jej pod širým nebem, na malém ohni a v podivné nádobě praží scvrklá stařenka.

Démoni. Bez démonů není ve světě, v přírodě ani v životě rovnováhy, a protože Bali je prakticky synonymem hledání harmonie, jejich sochy a vyobrazení vidíte všude. Nakonec je poznáte i sami v sobě a začnete konečně chápat jejich roli. Díky nim také možná pozměníte svůj pohled na to, jak životní rovnováhu definujete vy sami.

Energetická centra aneb čakry patří na Bali k základnímu tradičnímu způsobu vnímání celistvosti a fungování lidského těla a jeho napojení na Zdroj. Energie je na Bali všude – cítíte ji ve vzduchu, vnímáte ji z přírody a jak sálá z druhých lidí – a nakonec, světě div se, uvědomíte si i tu svoji, jak ve vás proudí a jak dává o sobě vědět, zpola zapomenutá pod zaprášeným nánosem civilizace.

Kacak je tradiční mužský tanec hojně předváděný v turistických oblastech Bali. I když vám bude rytmus mužských hlasů v kombinaci s natřásáním a krčením ramen možná nejdříve připadat k smíchu, nedejte se zmást. Má hlubokou mýtickou podstatu, příběh a je velmi náročný na všechny zúčastněné, tedy i na diváky. Nechte se nést až k transu. A možná vám pak bleskne hlavou, jak málo vlastně o téhle kultuře a její historii víme.

Léčitelé. Kdo z nás by nechtěl na Bali alespoň jednoho poznat, nechat se jím vidět a vyléčit bolístky našeho těla a hlavně duše? Setkání s místním léčitelem, který jediným dotykem odhalí vaše slabá místa a ještě než se za ně začnete stydět, je nějak zázračně zmáčkne a „slabost“ odstraní, je jedinečný zážitek. Oddejte se. A ještě jedna rada. Mnohem zajímavější než jejich léčivý dotyk je rozhovor s nimi. Objevíte i nové možnosti vnímání světa a člověka v něm, a asi to bude hluboce moudré a zároveň velmi prosté. Nejsme tu pánem, máme tu nějakou roli a moc tomu nikdy neporozumíme...

Rýže už nikdy nebude tím, čím pro vás bývala, až se z Bali vrátíte domů a uvidíte ji balenou v supermarketu. Znamená zelená a bahnitá podmáčená pole nekonečně se vlnící podle silnic a v údolích, znamená každodenní jídlo v miskách dětí i dospělých, skvostně uvařené v páře. Znamená tisíce zrníček na plachtách podél chodníků, kde ji suší místní ženy s hlavami zabalenými v šátcích, aby je nesežehlo slunce. Rýže sytí lidi, a aby zasýtala, vyžaduje pozornost,

péči a tvrdou dřinu po kolena v bahně. Bez rýže na Bali život končí.

Širé nebe je na Bali výsostným svědkem téměř všech životních situací. Stačí se projet na mopedu několika vesnicemi a je vám jasné, proč chrámům chybí střechy a proč v centru každého rodinného sídla stojí jednoduchá zastíněná terasa beze zdí, kde se odehrává každodenní život celé rodiny. Balijsci pod širým nebem pracují na poli i v dílnách u silnice, baví se kohoutími zápasy, hrají si, odpočívají, modlí se a meditují, jí i spí. Ano, občas si přitom dopřejí stín, ale jen do té míry, aby na to jejich nebe bylo vždycky dobře vidět. Nebe je potřeba mít na dosah.

Ženy jsou na Bali nenápadné, neokázalé a jakoby měly svůj vlastní svět. Jejich role v hierarchii rodiny i v teritoriu společnosti je daná od narození. Vdají se a odejdou do domu svých mužů, kde se přidávají do jeho rodiny, mezi své „nové“ ženy. Společně se napříč generacemi starají o děti, pracují na poli a v rýžovištích, vaří, pletou košíčky na obětiny z palmového listí, připravují jídlo a obětiny na četné obřady. Ty pak nosí v několikapatrových koších na hlavách, rovné jako svíčka, bez držení, hrdé, usměvavé a krásné. Zaslouchla jsem jednu Evropanku o místních ženách poznamenat: „Sedla jsem si k nim do stínu, pletly si ty své palmové mističky a švitořily, kolem pobíhaly děti. Nerozuměla jsem ničemu, o čem mluvily. A přesto, jak jsem tam tak s nimi seděla, cítila jsem se – jako v ráji!“

Iveta Clarke, www.ivetaclarke.com

portál **Přijďte na kurz**
Ivety Clarke, PCC

**KONEC
SEBEPDCEŇOVÁNÍ!**

18. 3. 2016

Kurz, který vám objasní kořeny ostychu a naučí vás s touto emocí pracovat. Velmi přínosný zvláště pro kouče a sebekoučinky.

Cena 2500 Kč

www.portal.cz/seminare